

Politikos analizės proceso struktūra

Alvydas Raipa

*Kauno technologijos universitetas
K. Donelaičio g. 20, 44239 Kaunas*

Vainius Smalskys

*Mykolo Romerio universitetas
Ateities g. 20, 08303 Vilnius*

Willjam N. Dunn. *Viešosios politikos analizė. Įvadas. Vilnius: Homo liber, 2006.*

Greta vis gausėjančios verstinės literatūros, analizuojančios viešojo valdymo (politikos ir administravimo) klausimus (Ch. Lindblom, B. Guy Peters, W. Parsons, E. Lane, H. Simon ir kitų autorių darbai), itin reikalinga knyga laikytume W. Dunn studiją „Viešosios politikos analizė, jau apie du dešimtmečius specialistų laikoma viena geriausių viešosios politikos studijų. Recenzuojamasis leidinys yra trečias leidimas, papildytas tiek naujais skyriais, tiek terminais bei sąvokomis, tiek edukacinėmis naujovėmis. Žinoma, gaila kad toks išskirtinis leidinys akademinę visuomenę bei praktikus pasiekė tik 2007 m. - tai rodo mūsų žinybų, atsakingų už mokslinės verstinės literatūros pateikimą,

aplaidumą. Nėra visiškai aišku, kas ir kokiais kriterijais vadovaudamasis pas mus nusprendžia, kurį užsienio mokslinį leidinį mokslinę reikia išversti ir pateikti skaitytojams.

Pristatant W. Dunn studiją galima teigti, kad autorius rikiuojasi greta tokių politikos analizės korifėjų kaip H. Lasswell, Ch. Lindblom, A. Etzioni, W. Parsons, H. Simon, R. Harmon, V. Ostrom, I. Anderson ir kitų žymiausių viešosios politikos ir analizės specialistų.

Ši nemažos apimties turinio ir spausdinimo formato prasme knyga parašyta gana patraukliai ir gerai parengta akademinio požiūriu (su visais metodiniais mokymo priemonei reikalavimais). Gana suprantama ir priinama ji turėtų būti ir politikams praktikams bei valdymo specialistams.

Devyniuose knygos skyriuose analizuojami esminiai viešosios politikos proceso ir analizės vietos, politikos fazių ir pagrindinių procedūrų (struktūrizavimo, prognozavimo, rekomendavimo, monitoringo bei vertinimo) klausimai. Ypač vertingas naujai perrašytas aštuntasis skyrius, kuriame pateikiama argumentų vieta politinėje diskusijoje, politiniuose ginčuose, jų vieta pakeliant

politinių debatų, o kartu ir viešosios politikos lygmenį.

Svarbiausia procedūra viešosios politikos analizėje, sąveikoje tarp politikos etapų ir procedūrų autorius laiko politinių problemų struktūrizavimą, t.y. dirbtinį viešosios politikos problemų skaidymą į komponentus, suvokiant viso viešosios politikos proceso vientisumą. Autoriaus pozicija, išreiškianti ypatingą minėtos procedūros vietą analizėje, yra pakankamai pagrįsta. Politikos problemų struktūrizavimas - pati svarbiausia ir dažniausiai vartojama procedūra ne tik formuojant ir įgyvendinant, vertinant, prognozuojant politikos ateitį ir perspektyvas, bet ir priimant sprendimus.

Daug dėmesio W. Dunn skiria viešosios politikos metodų įvairovei atskleisti. Tokie metodai kaip teorinis modeliavimas, sinektinis (analogų) metodas, loginis skirstymas ir loginis klasifikavimas, prielaidų analizė bei daugybė kitų metodų leidžia teigti, kad autorius tobulai geba derinti hermeneutinės paradigmos turinį su viešosios politikos praktikos analize. Hermeneutinė paradigma socialiniuose moksluose suprantama, kaip vertybių tokių kaip žinojimas, gebėjimas matyti, suvokti argumentuoti politikos diskusijose, politiniuo-

Alvydas Raipa – Kauno technologijos universiteto Viešojo administravimo katedros profesorius, socialinių mokslų daktaras.

El. paštas: alvydas.raipa@ktu.lt

Vainius Smalskys - Mykolo Romerio universiteto Viešojo administravimo katedros lektorius, socialinių mokslų daktaras.

El. paštas: vainius.smalskys@gmail.com

Apžvalga įteikta redakcijai 2006 m. birželio mėn.

se debatuose, net ir verbalinius gebėjimus, lingvistikos prioritetus, įskaitant politinius oponentus, alternatyvų kūrėjus ir kt.

Pateikiamos knygos mokslinis lygmuo išskirtinis. Apie ką autorius rašytų – ar apie modeliavimo tobulinimo galimybes, ar analizuotų programavimo lyginamąjį pajėgumą, ar apie politikos analizės institucinį kontekstą – visais atvejais jaučiama mokslinė precizika, tikslumas, kartu dėstymo stilius, tekstas netampa shematišku ar perdėm akademiškai pamokančiu. Autoriaus pozicija natūraliai atsiranda jam analizuojant politikos analizės istorijoje (o viešoji politika ir jos

analizė kaip šiuolaikinis mokslas skaičiuojamas nuo praėjusio šimtmečio 7-ojo dešimtmečio) pateiktas analizės schemas, modelius, metodus, t.y. dirbtinės realybės rekonstrukcijos atitikmenis.

W. Dunn, konceptualizuodamas viešosios politikos analizės uždavinius, demonstruoja aukščiausio lygmens metodologinį pasirengimą epistemologiškai (kaip visumą) suprasti ir gebėti pateikti analitines išvadas bei rekomendacijas – t.y. metodologiją autorius suvokia visų pirma kaip tyrimo logikos bazinę postuluojamą vertybę.

Apibendrinant galima tik pasidžiaugti, kad Lietuvos vie-

šojo valdymo, viešosios politikos specialistai, akademinų institucijų dėstytojai bei studentai, visi besidomintys viešosios politikos, viešųjų programų rengimu, sprendimų priėmimu ir jų įgyvendinimo koordinavimu, gavo puikią galimybę plačiau pažinti geriausios pasaulinės teorijos ir praktikos sintezės visumą viešosios politikos srityje.

Reikia pasidžiaugti geru knygos vertimu į lietuvių kalbą ir leidyklos Homo liber leidybine kokybe. Norime palinkėti platesnių užmojų planuojant užsieninės viešojo sektoriaus patirtį analizuojančios literatūros pateikimą Lietuvos skaitytojams.